

החידון נערך על ידי ח, כהן לזיכוי הרבים פרשת כי תשא א' ב' על הפרשה

לעילוי נשמת
אב"י מנחם
הר"ר אהרן בן ר' יעקב זצ"ל
הב"פ

"מעלת השבת"
השבת לנו אות ומצילנו מכל גזירות רעות הלוואי ולא יגמרו השעות אות היא לעולמי עד שומרת עלינו לבל נמעד גאולתנו מקרבת צעד צעד דבר אלוקינו נשמור ברעד

'שבת המלכה'
שבת קודש לראות ולהראות שהעולם מקודש על ידי שבייתה ממלאכה השומרה לו סליחה להתקרב אליך לקראת שבת לכו ונלכה לעשותו יום מנוחה לשומרה ולדקדק בכל הלכה כמו השומר העומד על פתחה ומזהיר ודואג שלא תפגע המלוכה הרב חיים ברוך נבנאל שליט'א

מה פסל משה מהאבנים במקום אותם הראשונים?

כמה יתנו תרומה לקל במנין של בני ישראל?

מה אמר אהרן אליהם שיפרקו מאזני נשיהם ובניהם?

מאלו חומרים הקטורת הייתה ואסור לעשות כמתכונתה?

מה יצא מכל הזהב בסיוע מכשפי הערב רב?

כיצד ה' עם משה דיבר כדבר איש אל חבר?

היכן משה עמד ניצב כשכבוד ה' עבר לפניו?

כיצד מכנה ה' את העם בדברו עם משה לאחר חטאם?

כיצד לא יראו פני כשתעלו לרגל לפני?

כמו מה אין לרקוח ואסור על זר למשוח?

מה תעשה בבכור וגם בפטר חמור?

במשך כמה ימים ולילות עלה משה לקבל הלוחות?

ממה הכינו את שמן המשחה ששימש את כלי הקדש למשחה?

מה אמר ה' באפו, שיצא ממשה לאחר שאת ישראל חלילה יכלה?

למי אסור להמעיט ממחצית כי התרומה אינה יחסית?

מהיכן ירד משה עם הלוחות העדות שעליהם מכתב אלוקים חרות?

מה עשה משה כדי לזכות בכיפור וקוראים זאת בתענית ציבור?

במה הארץ הטובה נשתבחה וה' מבטיח להכניסם לתוכה?

מה בני לוי לקחו בידם והכו אף את בני משפחתם?

מה עשה משה בעגל ששרף בכדי להסיר את חרון האף?

מי היה המשרת השמש שמתוך האהל לא מש?

מה עמד בחצר המשכן עשוי נחושת ועומד על כן?

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ

[א] וַיִּשְׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתֵם בְּרִית עוֹלָם: בְּיַמֵּינוּ וּבְיַמֵּי יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ הוּא לְעַלְמֵם.

שמעתי מהגר"ש פינקוס זצוק"ל שבפזמון "שלום עליכם" הבית האחרון הוא "צאתכם לשלום מלאכי השרת", והשאלה המתבקשת שאחרי שאנו זוכים להיכנס עם מלאכי השרת לביתנו ולומר להם "שלום עליכם מלאכי השרת", מה העניין להגיד למלאכים "צאתכם לשלום", אדרבה שישארו בביתנו, ולמה בכזה קלות מוותרים עליהם ואומרים להם צאתכם לשלום ??? והוא עונה תשובה מרעידה!!! סעודת שבת, זהו חדר יחוד של עם ישראל עם הקב"ה, החתן עם הכלה, ולחדר יחוד אף אחד לא נכנס, גם לא מלאכים, לכן אומרים להם צאתכם לשלום...

ועל פי זה אפשר להבין נקודה חשובה: שהרי בשבת יש עניין גדול מאוד להתענג במאכל ובמשתה "לכבוד שבת קודש", ומצד שני השבת כולה היא קודש קדשים, זהו היום הכי קדוש, יום צריך להתחבר לקב"ה להתחבר לשבת כמו ששרים בפזמון "לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה", וא"כ איך מתחברים שני העניינים האלו ביחד שמצד אחד אני אוכל סעודות שבת שלכאופי אני וגופי הם אלו שנהנים מהאוכל, ומצד שני אני אמור באותה עבודה גם להתחבר לדודי ולשבת מלכתא, ועל פניו זה נראה כתרתי דסתרתי? והביאור הוא שכששני אנשים יושבים ביחד ליד שולחן והם אוכלים ביחד יכול להיות לאוכל שהם אוכלים שני משמעויות: 1. שתם כך כל אחד אוכל לעצמו, ממלא כרסו להנאתו, ואין כל קשר ביניהם לאכילתם, 2. שיש סוג של סעודה שהיא סעודה שמקשרת בין שניהם,

והדוגמא הכי בולטת זהו סעודה שיש בין חתן וכלה בחדר יחוד, זהו לא סעודה שכל אחד אוכל לעצמו כי הוא רעב... והוא היה היום בצום, אז מניחים משהו להרגיע את הצום, זהו סעודה שמטרתה גם לחבר באהבה בין שני בני הזוג שהרגע הם זכו להתחבר בחופה וקידושין, החתן והכלה אוכלים ביחד... ובכזה סעודה אין מקום למחשבה איך טעים לי האוכל וכמה התענגתי, כי זהו **סעודה שמחברת**, שמקשרת... הנקודה עכשיו זהו **החיבור בין השניים**.

א"כ מעין זה, זהו סעודת שבת, שמטרתה כביכול לחבר בין החתן שהוא הקב"ה לכלה שזהו אנחנו כנסת ישראל, וזהו מטרת הסעודה לא כי אני רעב אני אוכל, אלא זהו **'סעודת שבת'** זהו סעודה שמחברת ביני לבין בוראי, הוא רוצה שאני יאכל ואני יתחבר אתו על ידי זה שאני יאכל ויתענג...

ועל פי זה אפשר להבין עוד נקודה חשובה: שידוע שעל הוצאות שבת מובא **"לוא עלי ואני פורע"**, דהיינו שהקב"ה ישלם לנו על כל הוצאותינו על התענגותנו בשבת קודש, **ולכא' מה ההגיון בזה**, אני יקנה לי מכל טוב ויתענג לי להנאתי מכל מיני מטעמים שמענגים אותי והקב"ה ישלם לי על זה???

אמנם על פי המבואר פה, הדברים יתבארו היטיב: אם כל הנאתי מסעודות השבת זהו רק הנאה של אני בעצמי, כִּף לי לאכול כל מיני דברים טעימים, ויש לי הזדמנות בשבת שהרי יש מי שמסכים לשלם לי על כל ההוצאות אז למה לא, **יתכן מאוד** שאדם כזה לא יקבל שום החזר כי הוא שייך לקבוצה הראשונה שמבוארת למעלה... **אבל אם הוא אדם** שמרגיש אני עכשיו בסעודת שבת **מכין את סעודת המלך לכבוד המלך**, אני מתענג על שולחנו של המלך, המלך נמצא אצלי עכשיו בבית ואני מתארח על שולחנו... וכמובן שעל שולחן המלך מגישים את המטעמים הכי יוקרתיים וטעימים שבעולם, לא מצאנו שאלו שהוזמנו לשולחן המלך יגישו להם אחרי זה חשבונות תשלום על מה שאכלו, להיפך יגידו להם תקחו ממה שנשאר לביתכם, א"כ אחד כזה שמרגיש אני **אוכל ומתענג** על שולחן המלך, עליו וודאי נאמר **"לוא עלי ואני פורע"**.

ובגליון הנפלא **"באר הפרשה להרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א** הביא בשם הגה"צ ר' חיים ברים זצוק"ל שהכיר יהודי בירושלים שהיה מתפלל ומתחנן אל ה', רבש"ע נתת לי חלות ללחם משנה, יין לקידוש והבדלה, ושאר צרכי השבת, אנא ה' הב לי **'שבת' ליום השבת**, כלומר שלא אסתפק באכילת חלות ושתיית יין, אלא ארגיש את **עצם נעימות וקדושת יום השבת**,

פנינים נפלאים מבית כבשונו של הגאון ר' חיים ברוך נבנצאל שליט"א מלוקט מגליון ה"שיבישער חומש"

[ב] **"וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹל הָעַם בְּרָעָה" ובתרגום יונתן בן עוזיאל "כד מיבין בחדוא קדם עיגלא"**.

תמה הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל: אם הריעו וחוללו בשמחה לפני העגל, **יבבה** זו מה טיבה ומקומה כאן? **הוא מותיב והוא מפרק:** משמו של **רבי ירוחם לבוביץ זצ"ל** משגיח דישיבת מיר נפוצה האימרה הבאה: בן ישיבה, גם אם יעזוב את הישיבה ויתרחק ממנה ואפילו יקדיח תבשילו ח"ו, טעם עבירה כבר ניטל הימנו מאז היותו בישיבה, והוא לא ישבע נחת בשום פנים מתענוגי עולם הזה: כי מכיון שלמד תורה ועמד על חומר העבירות, כליותיו ייסרוהו ומצופו לא יתן לו מנוח... **כך גם בחטא העגל**, כיון ששמעו ישראל דברי אלקים חיים במעמד הר סיני וקיבלו עליהם עול תורה ומצוות, לא היתה שמחתם שלמה כשהיו מרקדין לפני העגל ולא היתה להם הנאה מן החטא, לפיכך היתה שמחתם בעגל מהולה ביבבא.

מספרים שפעם היה איזה עשיר אחד שהיה נדבן גדול ומפזר ממון לצדקה לרוב, אף שלא שמר תורה ומצוות, שמעו הגיע אל אחד מראשי הישיבות שנסע להתרימו, ובלבו אמר למרות היות הנדיב איש שאינו שומר תורה ומצוות, יסע להתרימו ויקח את הכסף להוצאות לא מכובדות וכדומה, כך עשה, אך להפתעתו הגביר שלח אותו בלא פרוטה, אותו ראש ישיבה לא אמר נואש, **והוא שאל את הגביר:** מהי הסיבה, שלכל מטרך אתה תורם בשמחה ואילו להחזיקת תורה אתה ממאן לתת ולא נותן מאומה? **ענה לו הגביר:** אני למדתי בנובהרדוק, שנות הלימוד שלי בישיבה הזו הרסו לי את החיים, כי בעיצומה של כל הנאה מעבירה, **המצפון שייצרו לי שם בישיבה קופץ, והורס לי את הכל ...**

[ג] **"הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחְצִית הַשֶּׁקֶל"**, שאל מרן הגאון **רבי דוד פוברסקי זצ"ל** מאימתי העשיר רוצה להרבות? והרי תמיד צריכים לעשות כמה טצדקי כדי שהוא יסכים לתת משהו בכלל... **וענה מינייה ובינה:** כשהדל והעשיר באותה דרגה שווה, העשיר מוכן לתת את כל ממונו ובלבד שלא יהיה במחיצה אחת עם הדל, שהרי **אחרת במה הוא עשיר...**

[ד] **"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר רַד כִּי שַׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הֶעֱלִית מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל הַמִּצְחָה וַיִּרְא אֶת הָעֵגֶל וּמַחֲלַת וַיִּחַר אָף מֹשֶׁה וַיִּשְׁלַף מִגִּדְּיו אֶת הַלְחָת וַיִּשְׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר" והשאלה נשאלת:** מה טעם המתין משה עם שבירת הלוחות עד שראה במו עיניו את המחולות, הרי הקב"ה כבר אמר לו **"לך רד כי שחת עמך"**, ומדוע המתין עד שראה את המחולות? **בספורנו ביאר** שכל זמן שרק שמע שחטאו עדיין היתה תקוה בלבו שישבו, אבל **כשירד וראה את המחולות – את השמחה בעבירה**, הסיק משה רבינו שכבר לא יוכלו לשוב לעמוד באותה דרגה שיהיו ראויים לקבל לוחות כאלו, ובאמת אמרו חז"ל שלוחות שניות היו בדרגה אחרת לגמרי ואלמלא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל (עירובין נ"ד א), ולא היתה כל אומה ולשון שולטת בישראל.

ה"חפץ חיים" אמר פעם מי שעושה עבירה ועושה אחרי זה **'קרעכץ'** ההבדל בינו לבין מי שעשה אותו הדבר בלי 'קרעכץ' הוא שמים וארץ!!!

ועוד יש שתוצו: משה רבינו שמע מהקב"ה שחלק מעם ישראל השתמדו, זה עדיין לא סיבה לשבירת הלוחות, יכול לקרות שחלק מעם ישראל הולך בדרך אחרת. אבל **"וירא את המחולות"**, הוא רואה **שרוקדים עם הספרי תורה והשטריימאלא'ך** ואומרים **"אלה אלהיך ישראל וכו'"** זה כבר סילוף התורה ולזה אין תקנה אלא בשבירת הלוחות.

ור' חיים דער רוב'ס (בן מרן הגרי"ז סולוביציק זצוק"ל) ביאר בסגנונו: הקב"ה צוה אותו **"לך רד כי שחת עמך"**, היה לו ציווי מה' לרדת למטה, וכל זמן שלא הגיע למטה וראה את המחולות, הוא עדיין היה עוסק במצוה של **"לך רד"**, ו"העוסק במצוה פטור מן המצוה"...